

Hilpurin joulusatu

Teksti: Annamari Iranto

Kuvat: Juulia Talikka

HI:n ikioma maskotti Hilpuri oli jo marraskuussa saanut mahtavan idean. Keksintö ei ollut hänen omansa, vaan napattu HI:n vanhalta toimistonaapurilta DIFF:iltä, ruotsinkielisten insinöörijärjestöltä: Hilpuri aikoi rakentaa automaattisen joulukuusenkoristelijan!

Tilanne oli vain sikäli ongelmallinen, että tähän päivään mennessä Hilpuri ei ollut yhtään ehtinyt miettiä, miten sellainen vekotin pitäisi rakentaa. Ja nyt aika alkoi käydä vähiin...

Mistähän saisi apua, Hilpuri mietti. Sitten hänellä välähti: Tekniikan museon väki osaisi taatusti auttaa! Mutta vielä tänään sunnuntaina, ensimmäisenä adventtina, Hilpuri halusi vain jäädä kotoilemaan ja ihailemaan pimenevään iltaan lämpöä tuovan ensimmäisen adventtikynttilän valoa.

π

Hilpuri heräsi hyvin nukutun yön jälkeen täynnä intoa: maanantaiaamu ja uusi viikko alkamassa, nyt oli aika panna vauhtia mahtavan joulukeksinnön suunnitteluun!

Tekniikan museolle oli Hilpurin kotoa joltinenkin matka, mutta se ei tahtia haitannut, museollehan pääsi hyvin julkisilla liikennevälineillä. HSL:n sovellus neuvoi hyppäämään bussiin numero 506, Hilpuri teki työtä käskettyä.

Matka sujui mainiosti, mutta perillä Hilpuri kiskoi turhaan museon ovenripaa: museo oli kiinni, kuten museot yleensä maanantaisin ovat! Voi meikää reikäpäättä, Hilpuri ajatteli, täytyy tulla huomenna uudestaan.

π

Tiistaina Hilpurin suunnitelma automaattisen joulukuusenkoristelijan rakentamisesta oli vihdoinkin saamassa vauhtia, sillä tänään hän pääsisi Tekniikan museolle etsimään inspiraatiota laitteen rakentamiseksi.

Kylläpä museolla olikin tarjolla jos jonkinlaista vektointia, joiden tarkempi tutkimus antaisi taatusti ideoita oman ihmelaitteen rakentamiseen! Hilpuri suorastaan pomppi ilosta!

π

Runsaudenpula Tekniikan museon tarjonnassa sai Hilpurin raapimaan päätään. Hän päätti pyytää audienssin museon johtajalta Anssi Tuulenmäeltä, jonka Hilpuri tiesi olleen myös HI:n Insinöörikulman haastateltavana. Anssi osaisi taatusti auttaa, hän oli niin paljon opiskellut kaikkia asioita ja katsoi maailmaan avoimin mielin.

”Kyllä se niin Hilpuri on, että kaikki lähtee kummastelusta”, Anssi neuvoi Hilpuria.

”Kummastelu ja kokeilu ovat erinomainen lähtökohta ensinööritydelle”, hän jatkoi.

Hilpuri mietti hetken, mutta tajusi sitten: Anssi tarkoitti sitä, että uutta luova insinööri on ensinööri, tyyppi, joka haluaa viedä maailmaa eteenpäin!

π

Torstaina Hilpuri oli väsynyt, peräti pyörällä päästään kaikesta siitä jännästä, mitä hän oli eilen ehtinyt museota kierrellessään nähdä. Kyllä insinööri on ihmeellinen, kaikkea se keksii ja osaa!

Hilpuri päätti sulatella näkemäänsä, olihan edessä pitkä viikonloppu, koska seuraava päivä oli pyhäpäivä, Suomen itsenäisyyspäivä. Insinööriliittokin oli muistuttanut postikortilla, että

välillä on syytä huilata, olla Out of Office. ”Nyt siis rentoudun, projekti jatkokoon ensi viikolla”, Hilpuri mietti tyytyväisenä.

π

6. joulukuuta, Suomen itsenäisyyspäivä! Tänään piti muistaa jotain erityistä, mutta koska Hilpuri oli unissaan nähnyt niin paljon erilaisia mahdollisuuksia automaattisen joulukuusenkoristelijan rakentamiseksi, ei hän aamulla unenpöpperössä heti tajunnut, mitä se oli.

Ai niin! Hilpuri oli kesällä saanut isoäitinsä eli Hilla-mummin perintönä ikioman Suomen lipun, sellaisen hienon pikku pöytälipun: piti vain mennä kellariin etsimään se jostakin niistä monista pahvilaatikoista, joita kellarissa totisesti piisasi.

Lippu löytyi. Hilpuri asetti sen ruokapöydälle, ja kotiin tuli heti juhlava tunnelma. Hilpuri pyysi naapuriaan ottamaan itsestään kuvan lipun kera. Kuvasta välittyi niin hieno tunnelma, että Hilpuri päätti jakaa sen omalla sometilillään toivottaakseen samalla kaikille oikein hyvää itsenäisyyspäivää!

π

Seuraavana aamuna Hilpuri mietiskeli, mitä tekisi. Toki tänäänkin voisi mennä museolle, sehän oli auki myös viikonloppuisin ja siellä oli meneillään kiinnostavia näyttelyitä, mutta kyllä lepopäivänä oli sittenkin syytä pitää projektit pois mielestä.

Hilpuri päätti lähteä Tuomaan markkinoille Helsingin Senaatintorille. Siellä olisi tarjolla monenlaista hauskaa, eikä hauskan lomassa olisi niin vakavaa, vaikka ihan pikkuisen miettisi myös, löytyisikö markkinoilta ideoita projektiin liittyen!

π

Sunnuntaiaamuna Hilpuri hyräili tyytyväisenä. Kyllä kolmen päivän viikonloppuna akut ehtivät latautua ihan toisella tavalla kuin normiviikon päätteeksi! Miksei työviikko voisi olla vain nelipäiväinen, Hilpuri pohti. Aikoikohan Insinööriliitto edistää asiaa, hän mietti. Mutta nyt oli muuta ajateltavaa: oli jo toinen adventti, ja samalla Suomen kansallissäveltäjän Jean Sibeliuksen ja suomalaisen musiikin päivä.

Siis tuli kahteen kynttilään ja Sibeliusta soimaan, siinä oli riittävästi ohjelmaa päivälle!

π

Työviikon alkaessa maanantaina Hilpuri asettui kirjoituspöytänsä ääreen, otti esiin millimetripaperia, suhdeviivaimen sekä lyijykynän ja kumin. Museollehan ei tänään voinut mennä, sillä nehän olivat yleensä nimenomaan maanantaisin kiinni, oli Hilpuri oppinut.

Museolla näkemänsä perusteella Hilpuri pohti, lähtisikö hän toteuttamaan ideaansa vähän niin kuin hissien toimintaperiaatteella, vaiko sittenkin rakentamalla robotin, joka osaisi koristella kuusen automaattisesti. Kumpikohan ratkaisu olisi toimivampi?

π

Hilpuri oli päättänyt aloittaa suunnittelutyön museolla tiistaina heti kello 11, jolloin ovet aukesivat. Hän oli jo nähnyt museolla olevan upean vanhan hissien, jonka konehuoneeseenkin pääsi, joten hän päätti yrittää soveltaa hissien tekniikkaa automaattisen joulukuusenkoristelijan rakentamisessa. Hissihän liikkuu ylös ja alas, ja sitenhän ne kuusetkin

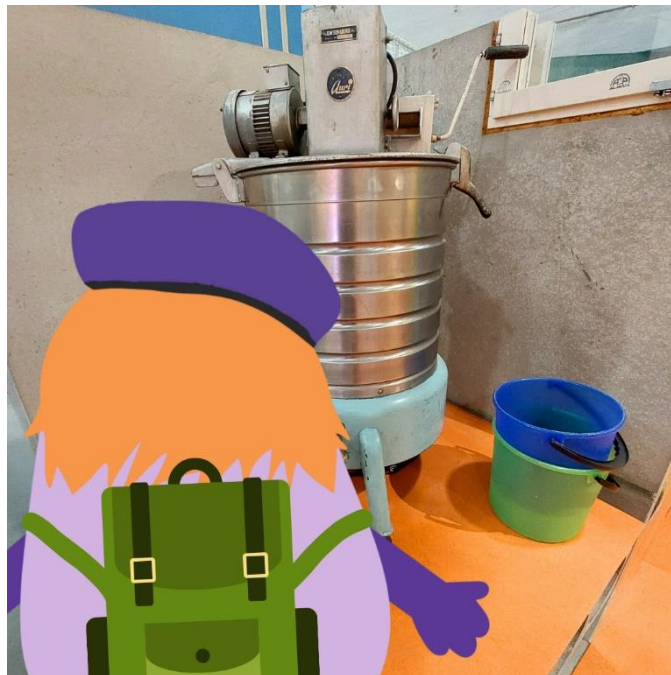
koristellaan: koristeita ripustetaan ylös kuuseen, ja sitten viimeistään Nuutin-päivänä kuusi riisutaan, eli koristeet otetaan alas. Homma voisi hyvinkin toimia, Hilpuri myhäili.

”Hei”, sanoi ääni Hilpurin selän takana, ”nyt pitäisi jo lähteä kotiin, museo menee kiinni”. Hilpuri kääntyi ja näki Vivin, museon yleisöyöntekijän. ”Oi anteeksi”, sanoi Hilpuri, ”olin niin uppoutunut projektiini, etten huomannut ajan kulumista. Nähdään huomenna!”

π

Seuraavana aamuna Hilpuri saapui museolle posket punaisina, sillä hän oli jäänyt bussista pois paria pysäkkiä aiemmin, jotta saisi käveltyä raittiissa ilmassa vähän pidempään ennen touhukasta suunnittelurupeamaa. Automaattisen joulukuusenkoristelijan hahmottelu oli edennyt, mutta Hilpuri tahtoi silti vielä katsella ympärilleen, josko jokin esine ohjaisi ajattelemaan asiaa uudesta näkökulmasta.

”Mikä tämä oikein on?”, Hilpuri kysyi Viviltä ja osoitti kummallista härveliä museon näyttelytilaan rakennetun keittiön nurkassa. ”Se on pulsaattoripesukone, jollaisella pestiin pyykkiä ennen kuin automaattikoneet oli keksitty”, sanoi Vivi. Hilpuri innostui ja alkoi ankarasti miettiä, voisiko pesukoneen ideaa hyödyntää omassa projektissa.

π

Aamulla Hilpuri heräsi tyytyväisenä. Alun perin hänen oli ollut tarkoitus osallistua HI:n mielenkiintoiselle yritysvierailulle valaistusratkaisuja tarjoavaan yritykseen, mutta vierailu oli nyt siirretty tammikuulle, sillä yritykseen oli tulossa kansainvälinen delegaatio tutustumiskäynnille. Niinpä Hilpurilla oli vaikka koko päivä aikaa suunnitella projektiaan!

Hän lähti museolle jälleen hyvissä ajoin. Suunnitelmat olivat edenneet ja piirustuksia oli syntynyt, mutta tehtävää oli vielä paljon. Sitä paitsi Hilpuri halusi tutustua tarkemmin museon

näyttelyyn, joka esitteli suomalaisen tietotyön muutosta. Kyllä sekin saattaisi edistää projektia eikä olisi mitään lusmuilua ja töistä pinnaamista, Hilpuri perusteli – ihan itselleen.

Ikiaikainen reikäkorttikone, vanhat tietokonesysteemit, niihin vanhoilta näyttävät päätteet – kylläpä on kehitystä tapahtunut, Hilpuri mietti näyttelyyn tutustuessaan, samalla kuvia puhelimellaan napsien. Niin, olihan museolla vanhoja puhelimiakin, esimerkiksi sellaisia, joissa numerot veivattiin pyörivän levyn avulla luuria toisessa kädessä pitäen. Ja tätä nykyä puhelin tarkoitti oikeastaan tietokonetta, jolla voi soittaa – voi ihme ja kumma, tuumaili Hilpuri itseksensä.

π

Oli perjantai ja 13. päivä – siis nimenomaan joulukuun 13. päivä, eli Lucian päivä! Ei ollut syytä ajatella, että herttainen valon juhlan päivä toisi mukanaan mitään ikävää, eihän Hilpuri edes ollut taikauskoinen, vaan omalla järjellään ajatteleva insinööri. No, se nyt vähän kaiheri, että töitä piti tänään paiskia, kun eilinen oli museolla kulunut oikeastaan vallan kiehtovien näyttelyiden parissa.

Hilpuri pakkasi tavaransa ja lähti iloisena museolle. ”Huomenta kaikille”, hän huikkasi sisään tullessaan. ”Toin teille kaikille Lucia-pullat eli itse leipomani lusset näin juhlapäivän kunniaksi!” Museon väki kiitteli kovin ja joku lupasi heti keittää teetä ja kahvia koko porukalle.

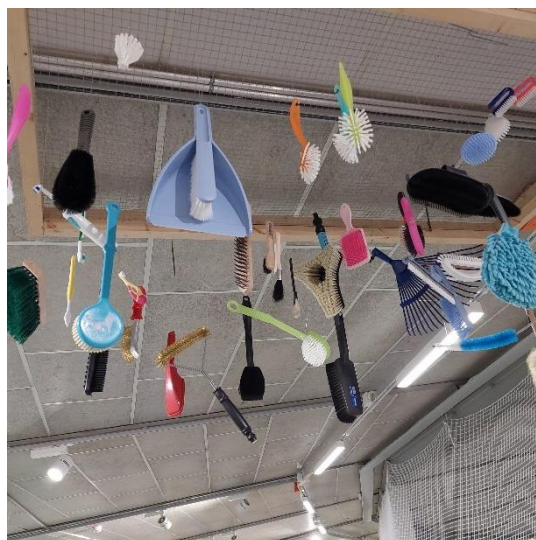
π

Lauantaiaamu ja enää kymmenen yötä jouluaattoon! Tänäpä pitää saada joululahja-asiat kuntoon, mietti Hilpuri, sillä hän oli keksinyt oivallisen tavan auttaa Joulupukkia jouluilon jakamisessa.

Hilpuri tiesi, että Joulupukin pajalla Korvatunturilla oli ollut kova huike lahjojen tekemisen, pakkaamisen ja lajittelun kanssa. Oli Hilpuri itsekkin kirjoittanut Joulupukille kirjeen ja toivonut lahjaksi ihan tieteellisellä otteella laadittua, Porvoon historiaa ja nähtävyyksiä esittelevää kirjaa – mutta oli hän myös todennut pukille, ettei pahastu, vaikkei pajalta sellaista kirjaa löytyisikään. Hän oli myös paljastanut pukille, miten aikoi tätä lahja-asioissa auttaa: Hilpuri oli päättänyt lahjoittaa rahaa Itämeren suojeleluun, ja jakaa näin aineetonta antamisen iloa läheisilleen! Hilpuri tiesi, että esimerkiksi Baltic Sea Action Group teki tärkeää työtä Itämeren auttamiseksi ja päätti itse nyt auttaa järjestöä lahjoituksellaan.

π

Sunnuntaiaamuna Hilpuri muisti yhtäkkiä hupaisan näyn museon katossa: harjoja jos jonkinlaisia, mitä lie huiskuja, kihvelikin. Niinpä niin: oli aika tehdä joulusiivous, siis sellainen kodin vähän perusteellisempi putsausoperaatio. Kyllä, Hilpuri oli kyllä kuullut sen ihan käyttökelpoisen viisauden, että komerot pitää siivota jouluksi vain, jos aikoo viettää joulun komerossa. Sitähän Hilpuri ei tietenkään aikonut tehdä, mutta halusi nyt kuitenkin hieman pestä ja pyyhkiä kodin pintoja tavanomaista huolellisemmin. Vaikkapa jääkaapin taakse kertyvä pöly oli sitä paitsi järkeväkin siivota pois, sillä jos pölyä kertyi paljon, keittiössä voisi syttyä tulipalo.

Huolellisen siivouksen myötä kotiin tuli raikas tuoksu. Tyytyväisenä Hilpuri asetti ikkunalle kolmannen kynttilän, olihan tänään kolmas adventtisunnuntai.

π

Maanantaiaamuna Hilpuri katsoi reittioppaasta, milloin seuraava bussi museolle lähtisi. Ohhoh, nytpä tulikin vähän kiire! Hilpuri nappasi laukkunsa ja lähti kiiruhtamaan pysäkille.

Kadulle päästyään hän pysähtyi. Hetkinen! Nythän oli maanantai! Museothan ovat pääsääntöisesti maanantaisin kiinni ihan kaikkialla. Miten hän nyt taas sen oli unohtanut!

Hilpuri palasi kotiin sikäli hyvillä mielin, että nyt hänellä oli hyvää aikaa askarrella joulukortti sedälleen Hille-Heinolle. Kortti piti tänään myös viedä postin palvelupisteeseen, sillä muuten se ei ehtisi perille ajoissa.

Hille-Heinon kortin Hilpuri päätti askarrella kuvasta, jonka hän oli museolla ottanut vanhasta televisiosta, olihan Hille-Heino innokas tv-harrastelija. Kirjekuoreen Hilpuri kirjoitti vastaanottajan nimeksi Herra Kaukonäkijä Hille-Heino, sillä setä oli kertonut, että melkein sata vuotta sitten television historian alkuhämärissä laitetta oli kutsuttu kaukonäkijäksi. Hassu sana nauratti Hilpuria.

π

Tiistaina Hilpuri tarkasti jo aamukahvia juodessaan sähköpostinsa: kyllä, HI:n uutiskirje, tai oikeastaan hyvän joulun toivotus -kirje oli saapunut perille! Samassa Hilpuri myös tajusi, että tasan viikon päästä olisi jouluaatto. Oli pakko myöntää, että automaattisen joulukuusenkoristelijan rakentaminen oli aika pahasti vaiheessaan, kuten tapana oli sanoa...

Mutta juuri tänään asiaa ei pystynyt edistämään, sillä tänään oli määrä viettää pikkujouluja, siis ihan pikkuruista joulujuhlaa HI:n toimiston porukalla! Hilpuri oli innoissaan: hän ei ollut koskaan käynyt ravintolassa, josta heille oli varattu pöytä. Hilpuri lähti kohti Helsingin keskustaa hyvissä ajoin, etteivät Mikko, Jaana, Juulia, Jussi ja Annamari vain joutuisi odottelemaan häntä. Matka sujui niin ripeästi, että Hilpurille jäi hyvää aikaa pysähtyä juomaan lasillinen lämmittävää glögiä reitille osuneen kahvilan terassille.

π

Pikkujoulut toimiston porukalla olivat sujuneet mukavissa merkeissä. Hilpuri oli kertonut ideastaan ja kaikki olivat kannustaneet häntä projektin toteuttamisessa. Aamutoimien jälkeen Hilpuri mietti, lähtisikö hän museolle jatkamaan suunnittelutyötä vai jäisikö kotiin etätöihin. Hän päätti jäädä kotikonttorille oman kirjoituspöytänsä ääreen.

Hilpuri kaivoi repustaan muistikirjan ja latasi museolla ottamansa kuvat kotikoneelle. Hänen katseensa nauliutui kahteen kuvaan, joita hän alkoi kelata edestakaisin. Toisessa kuvassa oli museon erään vitriinin yläpuolella oleva teksti, jonka Hilpuri oli kuvannut ikään kuin muistilapukseen. ”Innovaatio on uusi tai parannettu väline, prosessi, palvelu tai teknologia.” Niinpä niin, innovoinnin äärellähän tässä oltiin mitä suuremmissa määrin, Hilpuri tuumi. Toisen kuvan edessä hän muisti seisseensä museolla pitkään. ”Yksinkertaiset koneet”, luki isossa pahvitaalussa. Hilpuri tajusi, että oli lähtenyt suunnitelmissaan liikkeelle aivan väärästä suunnasta, hakemaan aivan turhan monimutkaista ratkaisua. Tiedossa oli pitkä päivä ja ilta suunnitteluhommissa.

π

Hilpuri oli keskiviikkona tehnyt todellakin pitkän päivän, joten aamulla uni maistui. Onneksi museo aukesi vasta kello 11! Sinne oli kuitenkin syytä hankkiutua heti ovien avautumisen aikaan, sillä hän tarvitsi lisätietoja hissien toimintaperiaatteista suunnitelmiansa toteuttamiseksi. Myös pulsaattoripesukoneen tekniikan hyödyntäminen voisi tulla kyseeseen, ainakin jos koristelija olisi puoliautomaattinen, Hilpuri pohdiskeli jo matkalla.

Museolle saavuttuaan hän kipitti tottunein askelin alas varsinaiselle näyttelyalueelle ja pysähtyi yhtäkkiä epäuskoisena yhden esineen eteen. Mitä mitä mitä, mitä ihmettä! Hilpuri ei ollut uskoa silmiään. Miten hän ei ollut huomannut tätä aiemmin? Teknillisen korkeakoulun palvelurobotti, Hilpuri luki esittelytekstistä. Sehän oli lähes kuin valmis automaattinen joulukuusenkoristelija, tai ainakin sen siis voisi ohjelmoida sellaiseksi!

Turhan suuri robotti tosin oli. Mutta jos Hilpuri saisi robotin piirustukset ja koodin, hän voisi varmasti muokata siitä toimivan version omiin tarpeisiinsa... Hilpuri oli innoissaan ja juoksi kysymään Anssilta, keneen hänen pitäisi asiassaan ottaa yhteyttä!

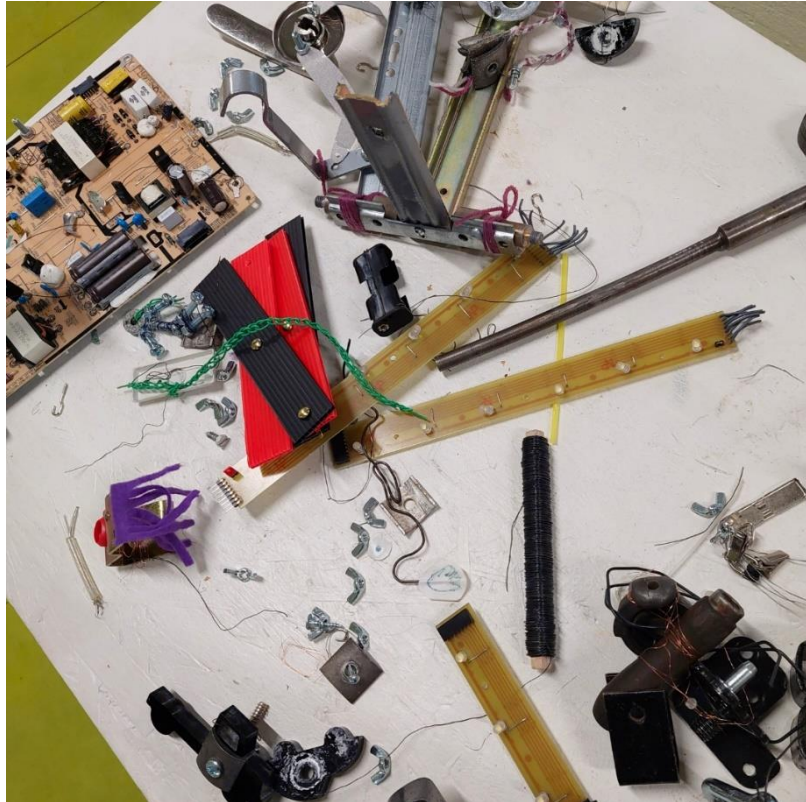
π

Torstiaamuinen toiveikkuus oli heti samana iltapäivänä haihtunut: kukaan Aalto-yliopistolla, jonka osa TKK nykyään oli, ei ollut tiennyt mitään vanhan palvelurobotin piirustuksista, ja Anssikin oli heti arvellut, ettei sen koodi taatusti olisi avoin. Nyt perjantaina pitäisi siis ahkeroida kuin viimeistä päivää, mietti Hilpuri; onneksi museolta löytyi tarvikkeita vaikka minkälaiseen rakenteluun!

Vivi tuli Hilpurin luokse puoli viiden aikaan iltapäivällä. ”Hei Hilpuri”, Vivi sanoi, ”en löytänyt mistään sellaista sähkömoottoripakettia, jota pyysit minua etsimään. Olen pahoillani.”

”Ei se mitään”, Hilpuri vastasi. ”Ei tästä nyt ole oikein muutenkaan valmista tullut” hän totesi katsellessaan edessään olevaa johdonpätkien, kiinnikkeiden ja releiden sekamelskaa.

”Älä lannistu, Hilpuri”, Vivi sanoi ja halasi Hilpuria. ”Sinulla on hyvä idea ja työ on edistynyt. Jos automaattinen joulukuusenkoristelija ei valmistu nyt, saat sen rakennetuksi ehkä ensi vuoden jouluksi!”

π

Lauantaiaamuna Hilpuri vielä mietti, palaisiko hän museolle ja yrittäisi jatkaa robotin rakennustöitä. Samassa hän tajusi mikä päivä tänään oli: 21. päivä joulukuuta, Tuomaan päivä ja talvipäivän seisaus! Valo ei enää vähene, riemuitsi Hilpuri. ”Hyvä Tuomas joulun tuopi”, hän rallatteli ääneen.

Hilpuri oli sopinut ystävänsä kanssa tapaamisen kaupungille, heillä oli jo monen vuoden ajan ollut perinteenä viettää talvipäivänseisauksen ja Tuomaan päivän juhlaa yhdessä. Hilpuri oli jo bussissa, kun hänen puhelimensa soi. Ystävä kuulosti kiihtyneeltä, mutta iloiselta. ”Oletko jo matkalla? Hyvä. Tule niin pian kuin pääset, et ikinä arvaa, kuka täällä on!” ystävä intoili.

Hilpuri kiiruhti sovittuun paikkaan ja hänen kasvonsa alkoivat loistaa. Siinähan seisoj itse Joulupukki ilmielävänä! Ystävä sai napattua pukista ja Hilpurista mahtavan yhteiskuvan!

π

Hilpuri heräsi iloisena, olihan vuoden pimein aika takana päin. Tai no, eihän päivä vielä tänään ollut oikeasti minuuttiakaan pidempi kuin eilen, mutta oli vain kiva ajatella, että suunta oli valoa kohti.

Oli neljäs adventtisunnuntai, enää kaksi yötä aattoon: tänään oli aika lähteä joulukuusen hankintaan! Onneksi lähellä oli kuusikauppias, eipähän tarvinnut pitkään kannella painavaa kuusta, Hilpuri mietti tyytyväisenä.

Kauppias sujautti kuusen hassuun paketointisukittajasysteemiin – parempaakaan nimeä Hilpuri ei laitteelle keksinyt – ja Hilpuri lähti viemään kuusta kotia kohti. Kun kuusi oli paikoillaan, hän kaivoi esiin tonttulakkinsa ja sytytti ikkunalle neljä kynttilää. Kyllä nyt alkoi jo joulun tunnelma vallata mielen!

π

Aatonaattoamuna Hilpuri lähti jälleen käymään kellarissa. Hän siirteli ja heilutteli varaston pahvilaatikoita ja löysi viimein etsimänsä, suuren laatikon täynnä joulukuusenkoristeita. Vaikka laatikko oli iso, se ei onneksi painanut kovin paljoa.

Hilpuri alkoi valita laatikosta koristeita ja ripusteli niitä kuuseen. Joukossa oli niin hienoja Hilla-mummin vanhoja koristearteita, että Hilpuri mietti, tokkopa niitä olisi automaattisen kuusenkoristelijan käsiteltäväksi uskaltanut antaaakaan.

Painaessaan illalla pään tyynyyn Hilpuri ajatteli väsyneenä mutta onnellisena, kuinka häntä aamulla odottaisi olohuoneessa valmiina kaunis, omin käsin koristeltu kuusi. Kun joulurauha olisi Suomen Turusta julistettu, voisi joulun vietto alkaa.

π

Jouluaattoamuna Hilpurilla oli vain yksi pieni, mutta tärkeä homma tehtävänä. Hän toivotti HI:n somessa hyvää joulua Helsingin Insinöörien koko 13-tuhatpäiselle jäsenkunnalle, HI:n ystäville ja yhteistyökumppaneille ja ihan kaikille joulun viettäjille yhdessä HI:n toimiston väen ja hallituksen kanssa!

